

Hobøl prestegård:

Forpakterboligen

På femtitallet hadde forpakteren hest, tre melkekuer, en kvige, to ungdyr og høns. I dag er det ikke spor av dyrelukt i driftsbygningen. Et sakralt museum med malerier og gjenstander fra kirkens lange historie har overtatt noe av plassen. Jens-Henrik Skjelderup og undervisningsprest Bent-Erik Moen Arnesen låser opp døra til museet i låven.

En original arkitekttegning, et knippe gode håndverkere og ikke minst kroner på budsjettet var tre gode grunner til at forpakterboligen på Hobøl prestegård stakk av med kommunens byggeskikkpris.

HOBØL: Da vi fikk nyss om utmerkelsen, tok vi turen til Hobøl på vinterføre. Hobøl prestegård hadde vært i fokus før. Her virket prost Lars Rasch på 1700-tallet, som hadde kjøpt kirken med kirkegodset, men som mistet alt han eide da pre-

stegården brant i 1731. Året etter stod en ny prestebolig ferdig, oppført av trofaste bygdefolk, på samme sted. Når vi kjører E-18, og sideveien stiger mot en høyde i landskapet, skjønner vi at vi nærmer oss «Hóbø'li» – et høytliggende bosted.

Drengestue, forpakterbolig og kirkekontor

Vi møter en prestegård i snødrevet, med en forpakterbolig mellom hovedhuset, lysthuset og den gamle middelalderkirken. Det sjarmerende lysthuset i rødt fra 1800-tallet, selve symbolet på en prestegård i embets-sjiktet, er fredet. Kirken ble reist rundt

1175 og har en rekke minnetavler i tunge rammer etter Lars Rasch.

Vi blir ønsket velkommen inn i en varm gang i den nyrestaurerte forpakterboligen. – Her har det vært kirkekontor siden 1990 forteller Jens Henrik Skjelderup, kirkeverge og daglig leder for kirkesognet Hobøl. Bygningen ble arkitekttegnet i 1902 som drengestue for gårdens arbeidsfolk og stod ferdig tre år etter med stue, kjøkken, bryggerhus og kammer og soverom i andre etasje. Fram til 1988 var huset bolig for forpakteren. Da foreslo Skjelderup, som satt som leder av Prestegårdskirketilsynet, at bygningen kunne brukes av kir-

fikk byggeskikkprisen

kens egen stab. Slik ble huset kontor-plass for kirkens operative tjeneste fra 1990, med teknisk rom og kontor for sogneprest, daglig leder, undervisningsprest og kontorpersonale.

Gode, lokale krefter

I 2012 var det behov for å sette bygningen i bedre stand. Ivar Tollan i Opplysningsvesenets fond forteller at de under planleggingen fant en arkitekttegning fra 1902, og skjønnte at det var et godt utgangspunkt for en tilbakeføring. Ytre restaurering og indre rehabilitering var ferdig høsten 2013. Skjelderup er godt fornøyd, og både han og Tollan fra Opplysningsvesenets fond lovpriser de lokale håndverksbedrifter for den

jobben de har gjort. Komiteen for byggeskikkprisen trakk fram de originale vinduene som var så flott restaurert at man ikke skulle tro de hadde stått ute en eneste vinternatt. Sveitserstilen er tilbake med de synlige taksperrene på gavlsidene. I tillegg hadde tømmerhuset en utkraging. Håndverkerne laget et horisontalt vannbord som en fin skjortekant rundt hele huset. Dermed ble dette særpreget ivaretatt og markert.

Før vi forlater kirketunet, blir vi invitert til å se det sakrale museet.

Gjenstander fra kirkerommet som ikke lenger er i bruk, er tatt vare på. Forbrett og dyrelukt er borte, og en fuktmåler er plassert for de antikvariske gjenstandene. Uten tvil har prestegården tilpasset seg en ny tid, der gamle bygninger rommer andre funksjoner. 🌀

Den lafta bygningen uten kledning og sveitser-trekk. I Ovf's arkiv, nå avlevert Riksarkivet, lå papirene om forpakterboligen. De forteller historien. Huset er bygd som drengestue/bryggerhus i 1905, tegnet av landbruksingeniør Sverdrup. Han tegnet ut et 1,5 etasjes bygg på 115 m². Kirkedepartementet mente at bygget måtte kunne gjøres noe mindre, og uttalte bl.a. at «pige-kammer og kjøkken måtte kunne bygges til seinere hvis gården skulle bli bortfor-paket, og det da måtte vise seg aldeles nødvendig at få kjøkken og pigekammer». Sverdrup måtte tegne ut et mindre bygg for å spare penger. Kostnadsoverslaget ble redusert fra kr 3 500 til ca. 3 000. Sverdrup argumenterte likevel for å gå for det første alternativet og heller spare på innredning og utstyr, og slik ble det. Prosjektet ble likevel dyrere enn forutsatt. Riving av gammelt bryggerhus, ny takstein og transport uten slede beløp seg til flere hundre kroner. Departementet bevilget til slutt restbe-løpet som lån til sognepresten. Etter dagens kroneverdi kostet bygget i overkant av 200 000 kroner.

Forpakterboligen i ny og premiært drakt

Lysthuset og middelalderkirken. Prestegårdshagen ligger bak forpakterbolig og lysthus. Den ble restaurert av Ovf i 1995 i forbindelse med Hobøl kirkes 800-års jubileum.

Kart fra 1867 fra Ovf's kartarkiv